

ljubezen do Slovanstva in slovanske umetnosti. To ljubezen zapazi bravec v celem Kvapilovem literarnem življenju, v njegovih prevedenih in izvirnih delih. Že kot dijak je pod psevdonimom prevel nekoliko poljskih spisov; kot dijak se je učil tudi hrvaškega, srbskega in slovenskega jezika ter iz njih prevajal. L. 1879. je šel v Pariz, kjer je občeval le s Poljaki. V Parizu je Kvapil končal izbrane prevode iz Krasiškega in se je vrnil v Prago kot zaveden in navdušen polonofil. Od tistega časa je zasledoval vse, kar je bilo značilnega za Poljake in za Čehe, poučeval je Poljake o Čehih in Čehe o Poljaki s kritičnimi in esayističnimi članki. Najprej je za Čehe prevel celega Krasiškega, Asnyka in potem podajal v čeških časopisih najboljše duševne proizvode Mickiewicza, Grabowskega, Konopnicke, Kraszewskega, Ujejskega itd. Tudi iz ruskih pesnikov je marsikaj prevel v češčino. A Kvapil ni samo prevajal, ampak je pisal tudi literarne študije in spomine, katere je objavil v raznih čeških listih in zbral dozdej v dveh knjigah: „Ženy a milenky slovanských básníků“ (1893) in „Životem k ideálu“ (1900). Knjiga „Ženy a milenky“ hoče v širših slojih vzbuditi zanimanje za usodo in proizvode slovečih slovanskih pesnikov. Izvirno je Kvapil izdal „Zpěvy knížecí“, „Zaváté stopy“, „Výstavní táčky“, „Když květy máky“. „Zpěvy knížecí“ opevajo v krasni moderni obliki junaške čine staroruskih junakov. Za tisk ima Kvapil pripravljeni dve knjigi: Antologijo poljske lirike in novo izvirno lirično zbirko. H koncu še omenjamo, da je Kvapil urejeval „Ruch“, „Hlas Národa“ in „Časopis Musea král. českého“. Kot tajnik muzeja ima velike zasluge, da slovanski gostje radi obiskujejo Prago in vzorno urejene muzejne zbirke. V vseh spisih Kvapilovih bodisi prevedenih bodisi izvirnih se kaže Kvapilovo slovansko srce in globoko versko čuvstvo.

Fr. Št.

J. J. Benešovský - Veselý. 21. febr. je v Pragi umrl po kratki bolezni zasluženi češki časnikar J. J. Benešovský - Veselý. Živel je 51 let in polnih 30 let je bil član uredništva „Národních Listův“. Rojen je bil v Pragi 22. maja l. 1854. Dopržil je nižjo realko in ker ni mogel nadaljevati študij, si je izvolil časniškarski poklic, da bi čimprej prišel do vsakdanjega kruha. Kot sedemnajstleten mladenič je že spisal povest in nekoliko verzov. Ko je bil star dvajset let, je bil že publicist. Benešovský - Veselý je bil vsestransko omikan mož, poznal je temeljito nekoliko jezikov in je veliko prevajal iz francoščine, angleščine in laščine. Izdal je tudi zbirko izvirnih povesti pod naslovom „Eva a jiné povídky“; cela vrsta drugih njegovih povesti je izšla v „Listku“ „Národních Listův“.

Ján Francisci-Rimavský. Slovaki so 9. marca pokopali enega izmed zadnjih sovrstnikov Ljudevita Štúra in obenem enega izmed prvih buditeljev slovaškega naroda; pokopali so moža neumorno delavnega v burnih in nevarnih dobah — Jana Francisci-Rimavskega. Francisci si je izvolil obe orožji, s katerima

se more zatiran narod osvoboditi tujega jarma: peró in meč, in oboje je spretno rabil v čast in slavo svojega naroda. Francisci je bil pisatelj, pesnik, časnikar, dostojanstvenik, organizator, učitelj mladine, načelnik vojaštva, ustanovitelj „Slovaške Matice“, nabiravec narodnih književnih zakladov, „ljubimec naroda“, voditelj deputacij in imeniten govornik. Rojen je bil 1. junija l. 1822. v Hnúšti v gemerskem okraju. Bil je sin revnih staršev, vzrastel je v revščini kakor vsi slavni slovaški možje. Študiral je v Oždanih, Levoči in Požunu. Zgodaj se je v njem vzbudila ljubezen do naroda, ki sta jo še bolj vnela njegova prijatelja Hurban in Škultéty. Zbok svojega narodnega mišljenja je Francisci moral veliko pretrpeti. L. 1845. je izdal l. zvezek zbirke „Slovaške povesti“. Izpočetka se je hotel posvetiti duhovniškemu poklicu, ali postal je jurist in l. 1846. je dovršil svoje študije. Leta 1848. se je začelo za Franciscija novo politično življenje; 15. maja istega leta se je udeležil slovaškega zborovanja v Liptovskem sv. Miklavžu in je odšel v svoj rojstni kraj, kjer so ga izvolili za načelnika novo ustanovljene narodne „garde“. Takrat so ga Slovaki imenovali „pekný Janko“ in dunajski listi so pisali „von dem schönsten Jüngling der Slowakei“. Ker po njegovem izgledu drugi načelniki narodnih gard niso hoteli poslati prostovoljcev proti Srbom k sv. Tomažu in proti Hrvatom pod Jelačičem, je bil Francisci dne 3. nov. obsojen k smrti na vislicah, ali dne 4. nov. je bila razsodba preklicana vsled poraza Madjarov pri Švehatu in ukaza Košutovega, in s svojimi tovariši je bil obsojen na tri leta ječe; ko je pa knez Windischgrätz dobil Pešto, je bil Francisci oproščen. L. 1860. je Francisci postal namestniški svetovavec v Budimu, l. 1864. je pa postal glavni načelnik liptovskega okraja, a po desetih mesecih je bil vsled omahljivosti madjarskega pravosodja upokojen, dasi bi bil mogel delovati še dolga leta. — Francisci je bil celo svoje življenje neumorno delaven. L. 1861. je ustanovil in uredoval slovaški politični list „Peštbudínské Vedomosti“; nadaljevanje tega lista so sedanje „Narodnie Noviny“. Pomagal je ustanoviti „Slovaško Matico“, katera ga je izvolila za svojega častnega člana. Francisci je tudi mnogo pisal v prozi in verzih pod imenom Rimavsky. Njegove največje zasluge so te, da je stal vedno in povsod v prvih vrstah tistih, ki so se borili za pravice slovaškega jezika, in da je pri vsaki priložnosti visoko dvigal zastavo slovaških pravic. Za svoje zasluge je bil imenovan za častnega občana več slovaških mest in odlikovan z redom Franca Jožefa in z ruskim redom sv. Ane.

Fr. Št.

380

Mikławš Andricki. Lužiško-srbski duhovnik in pisatelj M. Andricki je bil prestavljen iz Budišina v Hajnice in zaradi tega je izstopil iz uredništva „Lužice“. Pri tej priliki je „Lužica“ prinesla njegov življenjepis s podobo; iz tega življenjepisa podajamo tu